

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(Υπόθεση Αρ. 487/2014)

10 Απριλίου 2019

[Γ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ΔΔΔ.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Αιτήτρια,

-ΚΑΙ-

- 1. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
- 2. ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Κ. Χατζηγιωάννου , για Α.Κ. Χατζηγιωάννου & Σία, δικηγόροι για τον αιτητή.
 Δ. Καλλή (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, δικηγόρο για την καθ' ης η αίτηση.
 Κ. Χατζηαναστάση, για ΧΑΡΗΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Δ.Ε.Π.Ε., δικηγόροι για το ενδιαφερόμενο μέρος.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Γ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ΔΔΔ.: Στις 10.12.2012, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (εφεξής η «ΕΠΑ»), υπό (νέα) συγκρότηση, ως η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 20.12.2011, αποφάσισε, εξετάζοντας σχετική καταγγελία, την οποία υπέβαλε στις 3.6.2005 το ενδιαφερόμενο μέρος εταιρεία Prime Tel Co Ltd., ότι, στοιχειοθετείται από την αιτήτρια παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου, Ν.207/1989, ως τροποποιήθηκε και/ή αντικαταστάθηκε μεταγενέστερα με τον Ν.13(Ι)/2008 (εφεξής ο «Νόμος») και της επέβαλε χρηματική ποινή ύψους €2.150.680.

Η άνω απόφαση κοινοποιήθηκε στην αιτήτρια στις 18.12.2012 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.1.2013.

Η αιτήτρια καταχώρησε, στις 22.3.2013, εναντίον της άνω απόφασης, την Προσφυγή Αρ. 256/2013 στο Ανώτατο Δικαστήριο. Εκκρεμούσης της προαναφερόμενης προσφυγής, η εκεί προσβαλλόμενη απόφαση ανακλήθηκε στις 27.1.2014 και η εν λόγω ανάκληση κοινοποιήθηκε στην αιτήτρια, με επιστολή ημερομηνίας 3.2.2014. Η ΕΠΑ προχώρησε στην επανεξέταση της καταγγελίας και αφού αποφάσισε ομόφωνα να αποδεχθεί αυτή στη βάση του άρθρου 35 του Νόμου, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία Ανταγωνισμού για διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας, αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται σε αυτή και υποβολή σχετικού ενημερωτικού σημειώματος.

Ακολούθως η ΕΠΑ, στη συνεδρίαση της ημερομηνίας 26.2.2014 και αφού έλαβε υπόψη νέα γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερομηνίας 14.2.2014 (αυτή βασισμένη στην εκδοθείσα, εν τω μεταξύ, απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου **στην απόφαση ημερομηνίας 9.12.2013 στην Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 220/2009 ANTENNA ΛΤΔ και Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου**, με την οποία κρίθηκε ότι η μη δημοσίευση της απόφασης διορισμού μελών συλλογικού διοικητικού οργάνου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δεν επηρεάζει το νόμιμο του διορισμού), ανακάλεσε, με σχετική απόφαση της, την απόφαση της ημερομηνίας 27.1.2014 για ανάκληση της αρχικής επιβολής διοικητικού προστίμου στην αιτήτρια. Κρίθηκε δε, από την ΕΠΑ, ότι ενόψει αυτής της απόφασης της (ανάκλησης της ανάκλησης της επιβολής διοικητικού προστίμου), η αρχική απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου αναβιώνει. Η εν λόγω απόφαση κοινοποιήθηκε στην αιτήτρια, με σχετική επιστολή ημερομηνίας 28.2.2014. Εναντίον της άνω απόφασης της ΕΠΑ ημερομηνίας 26.2.2014, ασκήθηκε η παρούσα προσφυγή.

Σημειώνεται ότι, η αιτήτρια δεν απέσυρε, ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης και της καταχώρησης και της παρούσας προσφυγής, την Προσφυγή της Αρ. 256/2013. Η αιτήτρια, στα πλαίσια της εν λόγω προσφυγής, ζήτησε από το Ανώτατο Δικαστήριο, όπως κριθεί προδικαστικά, κατά πόσο η εν λόγω προσφυγή διατηρεί το αντικείμενο της, δηλαδή αν η εκεί προσβαλλόμενη πράξη επιβολής διοικητικού προστίμου έχει αναβιώσει, ενόψει της προαναφερθείσας απόφασης ανάκλησης της ανάκλησης, η οποία με την παρούσα προσφυγή προσβάλλεται. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφαση του ημερομηνίας 22.12.2015, απάντησε καταφατικά στο πιο πάνω ερώτημα και διέταξε, όπως η Προσφυγή Αρ. 256/2013 προχωρήσει προς εκδίκαση. Τελικώς, η εν λόγω Προσφυγή Αρ. 256/2013, με απόφαση Δικαστού του Διοικητικού Δικαστηρίου ημερομηνίας 22.12.2016, είχε, εν μέρει, ακυρωτική και εν μέρει επικυρωτική κατάληξη. Η εν λόγω απόφαση έχει εφεσιβληθεί και εκκρεμεί η εκδίκαση της. Στα πλαίσια της προαναφερθείσας απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 22.12.2015 στην Προσφυγή Αρ. 256/2013, αποφασίστηκαν και τα εξής σχετικά με την εδώ προσβαλλόμενη απόφαση ανάκλησης της ανάκλησης, με δικές μου υπογραμμίσεις:

«...Αποτελεί περαιτέρω θέση της αιτήτριας ότι, έστω και αν νόμιμα ανεκλήθη στις 26.2.2014, αυτή ενεργεί από την ημερομηνία έκδοσης της ανακλητικής πράξης και δεν επιτρέπεται η αναδρομική ανάκληση. Η ανάκληση δε παρανόμων πράξεων κατά κανόνα τις εξαφανίζει εξ υπαρχής και υποκαθιστά τη νομική κατάσταση που υπήρχε πριν από την έκδοσή τους. Συνεπώς, συνεχίζει η εισήγηση, έστω και με βάση την απόφαση της ΕΠΑ ημερομηνίας 26.2.2014, η συνέπεια της ανάκλησης είναι η αναδίωξη της επίδικης πράξης, η οποία επενεργεί για το μέλλον, ήτοι από 26.2.2014 και μετά, και δεν ενεργεί εξ υπαρχής ούτως ώστε να καλύψει την περίοδο μεταξύ 27.1.2014 μέχρι 26.2.2014. Και τούτο, γιατί η πρώτη ανάκληση της 27.1.2014 ήταν καθόλα νόμιμη και δεν υπάρχει ισχυρισμός περί του αντιθέτου. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη νόμιμα ανεκλήθη και θα πρέπει να ακυρωθεί, εφόσον η ανάκληση διήρκεσε για ένα χρονικό διάστημα και η Διοίκηση όφειλε να αποκαταστήσει τη νομιμότητα και να εξαλείψει τις επιπτώσεις της επίδικης πράξης. Η δεύτερη ανάκληση, ημερομηνίας 26.2.2014, σύμφωνα με την αιτήτρια, είναι αυτοτελής διοικητική πράξη, η δε νομιμότητά της θα κριθεί στην προσφυγή 487/2014 με την οποία προσβάλλεται
..... Από τη στιγμή που η νομιμότητα της

δευτέρης ανάκλησης αποτελεί αντικείμενο προσφυγής, δεν μπορεί να ελεγχθεί στα πλαίσια της παρούσας υπόθεσης, καθότι αποτελεί αυτοτελή εκτελεστή πράξη. Μέχρις ότου, όμως, τελικά αποφασιστεί η εν λόγω προσφυγή, θεωρείται ότι η δεύτερη ανάκληση είναι νόμιμη.....
.....Στην προκείμενη περίπτωση, η απόφαση ανάκλησης της ανακλητικής πράξης λήφθηκε στη βάση της απόφασης Αντέννα πιο πάνω, η οποία, σημειώνεται, εξεδόθη πριν τη πρώτη ανακλητική πράξη. Με δεδομένο ότι η νομιμότητα αυτής της πράξης αποτελεί αντικείμενο άλλης προσφυγής και, συνεπώς, δεν μπορεί να εξεταστεί στα πλαίσια της παρούσας, θεωρώ ότι με την δεύτερη ανάκληση, η οποία, για σκοπούς της παρούσας υπόθεσης και μόνο, θεωρείται νόμιμη, αναβίωσε η προσβαλλόμενη με την παρούσα προσφυγή απόφαση και, συνεπώς, ευρίσκεται σε ισχύ. Για να πετύχει η εισήγηση της αιτήτριας ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν ευρίσκεται σε ισχύ, θα πρέπει να κριθεί η δεύτερη ανάκληση άκυρη, πλην όμως, εκκρεμεί προς εκδίκαση η νομιμότητά της σε άλλη προσφυγή...»

Με την ένσταση της στην παρούσα προσφυγή, η πλευρά της καθ' ης η αίτηση υποστήριξε ότι α) η αιτήτρια καταχράται τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, καθ' ότι έχει καταχωρήσει και προωθήσει και την προσφυγή Αρ. 256/2013 εναντίον απόφασης, η οποία, με την παρούσα προσφυγή, θεωρεί ότι έχει ανακληθεί και β) η αιτήτρια στερείται εννόμου συμφέροντος να στρέφεται κατά της προσβαλλόμενης απόφασης, καθότι ουδεμία ευθεία προσβολή των δικαιωμάτων της αιτήτριας προκαλείται από αυτή. Οι προαναφερόμενες προδικαστικές ενστάσεις υιοθετήθηκαν και από το ενδιαφερόμενο μέρος στην δική του ένσταση, την οποία καταχώρησε σε κατοπινό στάδιο. Η καθ' ης αίτηση δεν ανέφερε, στη γραπτή агόρευση της, οτιδήποτε προς υποστήριξη και προώθηση των άνω προδικαστικών ενστάσεων της, ενώ το ενδιαφερόμενο μέρος δεν καταχώρησε δική του γραπτή агόρευση, υιοθετώντας την агόρευση της καθ' ης η αίτηση. Τα άνω εγερθέντα προδικαστικά ζητήματα, βεβαίως, εξετάζονται και αυτεπάγγελα από το Δικαστήριο, ως θέματα δημοσίας τάξης (βλ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (2002) 3 Α.Α.Δ. 314).

Κρίνω ότι, οι προαναφερόμενες προδικαστικές ενστάσεις πρόδηλα δεν ευσταθούν και απορρίπτονται. Ως έχει ήδη ανωτέρω στα γεγονότα της

παρούσας υπόθεσης αναφερθεί, στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Προσφυγή Αρ. 256/2013 (supra)** έχει ήδη κριθεί ότι, η εδώ προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί ξεχωριστή αυτοτελή εκτελεστή απόφαση από την απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου στην αιτήτρια, η οποία θα κριθεί στην παρούσα προσφυγή και, άρα, δεν τίθεται βάσιμα ζήτημα κατάχρησης της δικαστικής διαδικασίας. Όσον αφορά την πιθανολόγηση του εννόμου συμφέροντος της αιτήτριας, ως ζήτημα του παραδεκτού της προσφυγής, αυτή υφίσταται, δεδομένου ότι αφ' ενός με την εδώ προσβαλλόμενη απόφαση έχει αναβιώσει η απόφαση επιβολής του διοικητικού προστίμου στην αιτήτρια (βλ. απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Προσφυγή Αρ. 256/2013 (supra)**) και, αφ' ετέρου, η εν λόγω απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου δεν έχει στην ολότητα της δικαστικώς ακυρωθεί (βλ. απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου στην **Προσφυγή Αρ. 256/2013 (supra)**), ώστε να τίθεται ζήτημα (πλήρους) απώλειας του εννόμου συμφέροντος της αιτήτριας, ως εκ της εν λόγω εν μέρει ακυρωτικής απόφασης.

Επί της ουσίας, η αιτήτρια προβάλλει, καταρχήν, με αναλυτικές αναφορές της την θέση ότι, η επίδικη απόφαση, ως προς το μέρος αυτής, στο οποίο κρίθηκε ότι ως εκ της ανάκλησης της ανάκλησης της επιβολής του διοικητικού προστίμου αναβιώνει η αρχική απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου, είναι νομικώς εσφαλμένη, αυθαίρετη, ανατιολόγητη, προϊόν ελλυπούς έρευνας και /ή ς πλάνης περί τον Νόμο και τα πράγματα.

Φρονώ ότι, ο πιο πάνω λόγος ακυρώσεως δεν μπορεί να εξεταστεί στην ουσία του. Το ζήτημα αυτό έτυχε εξέτασης και απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Προσφυγή Αρ. 256/2013 (supra)**, στην οποία κρίθηκε ότι, ως εκ της απόφασης ανάκλησης της ανακλήσεως, η αρχική επιβολή διοικητικού προστίμου αναβιώνει. Τυχόν αποδοχή εξέτασης τέτοιου λόγου ακυρότητας, θα σήμαινε ότι το Δικαστήριο κατ' ουσία θα εξέταζε, αναψηλαφούσε και αποφάσιζε, δίκην Εφετείου, την ορθότητα της απόφασης

του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Προσφυγή Αρ. 256/2013** (supra), αρμοδιότητα την οποία το Δικαστήριο πρόδηλα δεν έχει και οποιοσδήποτε περί του αντιθέτου χειρισμός θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη δικονομική, αλλά και δικαιοδοτική εκτροπή. Συνεπώς, ο πιο πάνω λόγος ακύρωσης απορρίπτεται. Ακόμη, όμως, και να ήθελε κριθεί ότι είχε το παρόν Δικαστήριο δυνατότητα εξέτασης τέτοιου λόγου ακύρωσης, το συμπέρασμα μου θα ήταν το ίδιο ως αποφασίστηκε και στην **Προσφυγή Αρ. 256/2013** (supra).

Η αιτήτρια έθεσε, περαιτέρω και θέμα ότι, η ανάκληση, η οποία με την προσβαλλόμενη πράξη ανακλήθηκε, δεν ήταν παράνομη, και, συνεπώς ή συναφώς, η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει και πάλιν λόγω πλάνης, έλλειψης δέουσας έρευνας και νόμιμης αιτιολογίας. Επί του θέματος υιοθετώ πλήρως και κατ' αναλογία τα λεχθέντα στην απόφαση του αδελφού Δικαστή

Φ. Κωμοδρόμου ημερομηνίας 1.2.2018 στην Προσφυγή Αρ. 488/2014 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ κ.α.. Το σχετικό απόσπασμα της εν λόγω απόφασης έχει ως ακολούθως:

«...Περαιτέρω, δια της απαντητικής τους αγόρευσης, οι αιτητές προβάλλουν ότι η πρώτη ανακλητική πράξη δεν ήταν παράνομη, εφόσον αυτή δεν αντιβαίνει σε οποιοδήποτε νόμο ή νομοθετική διάταξη, αλλά, τουναντίον, τόσο η Επιτροπή κατά την λήψη της εν λόγω απόφασης, όσο και ο Γενικός Εισαγγελέας που είχε προηγουμένως γνωμοδοτήσει σχετικά, προέβησαν σε ερμηνείες που ήσαν εύλογα επιτρεπτές. Περαιτέρω, για την έκδοση της επίδικης απόφασης, συνεχίζει ο κ. Χατζηγιάννου, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε παρανομία αναφορικά με την πρώτη ανάκληση, αλλά «απλά θεώρησε τα ίδια γεγονότα με άλλο φακό».

Επιπρόσθετα, όσον αφορά στην επίδικη ανάκληση, εγείρονται ισχυρισμοί περί πλάνης της Επιτροπής, έλλειψης δέουσας έρευνας και ανεπαρκούς αιτιολόγησης. Συναφώς, προβάλλεται ότι η Επιτροπή, χωρίς δική της έρευνα, υιοθέτησε γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, ο οποίος ουσιαστικά και έλαβε την επίδικη απόφαση. Ούτε και δίδεται οποιαδήποτε επαρκής αιτιολογία για την προσβαλλόμενη απόφαση.

Αντικρούοντας τα πιο πάνω, η ευπαιδευτη συνήγορος για τους καθ' ων η αίτηση προτάσσει στην εμπροσθοφυλακή της επιχειρηματολογίας της τον ισχυρισμό ότι η παρούσα περίπτωση αφορά ανάκληση παράνομης ανακλητικής πράξης, ήτοι εκείνης με ημερομηνία 27.1.2014, η οποία καδάλα

νόμιμα διενεργήθηκε, εντός μάλιστα ευλόγου χρόνου. Ειδικότερα ως προς την πρώτη ανακλητική απόφαση, προβάλλεται ότι δεν επρόκειτο για μια μονοδιάστατη και ευνοϊκή για τους αιτητές απόφαση, αλλά «εμπεριείχε ταυτόχρονα και απόφαση για εκ νέου διεξαγωγή δέουσας έρευνας από την Υπηρεσία της Επιτροπής», ήταν δε αυτή δυσμενής για το Ε.Μ.. Η δε προσβαλλόμενη απόφαση αποκαθιστά τη νομιμότητα με την αναβίωση της αρχικώς ληφθείσας απόφασης, ημερομηνίας 3.9.2012. Γίνεται επ' αυτού εκτενής αναφορά σε ημεδαπή νομολογία, καθώς και σε νομολογία του ΣΤΕ και σε Ελληνικά συγγράμματα επί του θέματος.

Κατά την κα Καλλή, εφόσον διαπιστώθηκε ότι εσφαλμένα και/ή πεπλανημένα αποφασίστηκε η πρώτη ανάκληση, αυτή, ως παράνομη διοικητική πράξη, μπορούσε νόμιμα να ανακληθεί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 54 του Νόμου 158(Ι)/1999, όπερ και εγένετο, εντός ευλόγου χρόνου. Υπεραμυνόμενη των ενεργειών της Διοίκησης εν προκειμένω, η συνήγορος για τους καθ' ων η αίτηση εισηγείται ότι ορθώς η Επιτροπή προχώρησε στην επίδικη ανάκληση εφόσον διαπίστωσε ότι η πρώτη ανάκληση ημερομηνίας 27.1.2014 ήταν παράνομη και εσφαλμένη, καθώς η νομολογία στην οποία αυτή είχε στηριχθεί, ανεντάπη με νέα απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Επέβαλλαν δε τη λήψη της εν λόγω απόφασης οι αρχές της νομιμότητας και της υποχρέωσης των διοικητικών οργάνων να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των Δικαστηρίων. Προς ενίσχυση της επιχειρηματολογίας τους, οι καθ' ων η αίτηση με παρέπεμψαν σε ημεδαπή νομολογία, αλλά και συγγράμματα της Ελληνικής βιβλιογραφίας, αναφορικά με τη δυνατότητα ανάκλησης παρανόμως ανακληθείσας πράξης.

Περαιτέρω, κατά τους καθ' ων η αίτηση, είναι σαφές ότι στην παρούσα περίπτωση τυγχάνουν εφαρμογής οι πρόνοιες του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(Ι)/1999) και όχι οι διατάξεις των άρθρων 8 και 10(2)(α) του περί Ερμηνείας Νόμου (Κεφ. 1), τις οποίες επικαλείται ο συνήγορος των αιτητών, και στις οποίες γίνεται αναφορά σε δια νόμου ακύρωση ακυρωτικού νομοθετήματος, χωρίς οποιαδήποτε αναφορά σε διοικητική πράξη, ως η υπό κρίση περίπτωση.

Προβάλλεται, τέλος, ότι η επίδικη απόφαση της Επιτροπής υπήρξε δεόντως αιτιολογημένη, ούσα το προiόν προηγούμενης δέουσας έρευνας και ουδεμία πλάνη εμφλοχώρησε κατά τη λήψη αυτής. Κατ' εφαρμογή δε των αρχών της νομιμότητας και της υποχρέωσης των διοικητικών οργάνων να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των Δικαστηρίων, ορθώς οι καθ' ων η αίτηση προχώρησαν στη λήψη αυτής.....

..... Η Επιτροπή προχώρησε στην πρώτη ανάκληση, ήτοι αυτήν ημερομηνίας 27.1.2014, επειδή θεώρησε ότι η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία είχαν διοριστεί ο Πρόεδρος και τα μέλη της που έλαβαν την (ανακαλούμενη) απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου στους αιτητές, αποτελούσε

προσ απαιτούμενο για την έναρξη ισχύος της εν λόγω απόφασης, λαμβάνοντας υπόψη και σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και, προφανώς, αγνοώντας την ύπαρξη της ήδη εκδοθείσας, από 9.12.2013, απόφασης στην **ΑΝΤΕΝΝΑ ΛΙΜΙΤΕΔ, ανωτέρω**. Η τελευταία, στην οποία κρίθηκε ότι η μη δημοσίευση της απόφασης διορισμού μελών συλλογικού διοικητικού οργάνου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της απόφασης, ούτε το σύννομο του διορισμού του οργάνου, αποτέλεσε το λόγο για τον οποίο η Επιτροπή, στις 26.2.2014, ομόφωνα αποφάσισε την ανάκληση της πρώτης ανακλητικής της πράξης, βασιζόμενη σε νέα γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα.

Με αυτά τα δεδομένα, κρίνω ότι ορθώς οι καθ' ων η αίτηση προχώρησαν δια της προσβαλλόμενης ανακλητικής πράξης στην ανάκληση της πρώτης απόφασης ανάκλησης, ημερομηνίας 27.1.2014, εφόσον, πράγματι, προκύπτει ότι η Επιτροπή, υπό το φως της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **ΑΝΤΕΝΝΑ ΛΙΜΙΤΕΔ, ανωτέρω**, ορθώς διαπίστωσε ότι λανθασμένα και/ή πεπλανημένα είχε αποφασίσει την εν λόγω πρώτη ανάκληση. Ούτε και μπορεί να λεχθεί ότι είχε παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης ανάκλησης, ούτως ώστε να τίθεται ζήτημα παρόδου του εύλογου χρόνου, εφόσον η δεύτερη ανακλητική απόφαση έλαβε χώρα σε διάστημα μικρότερο του ενός μηνός από τη λήψη της πρώτης. Ο δε λόγος που λήφθηκε η επίδικη ανάκληση ήταν καθαρά λόγος που δεν αφορούσε στην ουσία της ενώπιον της Επιτροπής υπόθεσης, ήτοι την απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου στους αιτητές, αλλά ανάγεται σε ζήτημα σύνδεσης συλλογικού οργάνου, ως έχει εκτεθεί πιο πάνω.

Επιπρόσθετα, έχω την άποψη ότι, υπό το φως των κριθέντων στην **ΑΝΤΕΝΝΑ ΛΙΜΙΤΕΔ, ανωτέρω**, τυχόν προσβολή της πρώτης ανακλητικής απόφασης δια αιτήσεως ακυρώσεως θα οδηγούσε, σύμφωνα πάντα με τη λογική πορεία των πραγμάτων, στην ακύρωσή της, με αποτέλεσμα εύλογα να εξάγεται το συμπέρασμα ότι η εν λόγω ανάκληση πράγματι συνιστούσε παράνομη διοικητική πράξη. Άμεσα σχετικό είναι το ακόλουθο απόσπασμα από το σύγγραμμα του **Ε. Σπηλιωτόπουλου, «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», 12^η έκδοση, παρ. 177**, αναφορικά με την ελεύθερη ανάκληση παράνομων ή πλημμελών διοικητικών πράξεων εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοσή τους:

«Παράνομες ή πλημμελείς στην προκειμένη περίπτωση είναι οι διοικητικές πράξεις που πάσχουν από ακυρότητα και οι οποίες, εάν προσβάλλονταν με αίτηση ακυρώσεως ή προσφυγή, θα ακυρώνονταν.».

Ενόψει των πιο πάνω, θεωρώ ότι υπήρξε εν προκειμένω ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης και, εν πάση περιπτώσει, απόφασης που λήφθηκε πεπλανημένα και/ή εσφαλμένα, για την οποία τυγχάνουν κατ' αναλογία εφαρμογής οι αρχές περί ανάκλησης παράνομης διοικητικής πράξης, και η οποία, κατά πάγια νομολογία και λαμβανομένων υπόψη των

διατάξεων του άρθρου 54 του Νόμου 158(Ι)/1999, και δη του εδαφίου (1), έλαβε χώρα νόμιμα. Υπενθυμίζω συναφώς ότι σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 54(1)-

«(1) Τηρουμένων των πιο κάτω εδαφίων, θεωρείται παράβαση των αρχών της διοικητικών χρηστής διοίκησης η ανάκληση από τη διοίκηση μετά πάροδο εύλογου χρόνου πράξης της έστω και παράνομης, που στο μεταξύ δημιούργησε δικαιώματα και γενικά ευνοϊκές για το διοικούμενο καταστάσεις. Η ύπαρξη του εύλογου χρόνου κρίνεται από τις ειδικές περιστάσεις κάθε υπόθεσης.».

Αποτελεί πάγια αρχή που διέπει το θέμα της ανάκλησης των διοικητικών πράξεων ότι επιτρέπεται καταρχήν ελεύθερα η ανάκληση των παράνομων ή πλημμελών ατομικών ή ατομικών γενικού περιεχομένου διοικητικών πράξεων, ανεξάρτητα από το εάν από τις πράξεις αυτές έχουν απορρεύσει δικαιώματα των διοικουμένων, εφόσον βεβαίως η ανάκληση γίνει μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοσή τους. Στο σύγγραμμα του **Επ. Σηηλιωτόπουλου «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», 12η έκδοση, Μέρος Ι, παρ. 177, σ. 193-194**, πέραν των πιο πάνω, αναφέρονται και τα εξής, άμεσα σχετικά με την υπό κρίση περίπτωση:

«Παράνομες ή πλημμελείς στην προκειμένη περίπτωση είναι οι διοικητικές πράξεις που πάσχουν από ακυρότητα και οι οποίες, εάν προσβάλλονταν με αίτηση ακυρώσεως ή προσφυγή, θα ακυρώνονταν. Η ανάκληση χωρεί μόνο για σκοπούς νομιμότητας και όχι για διαφορετική εκτίμηση των ιδίων πραγματικών περιστατικών (ΣΕ 3629/1984), εκτός εάν συντρέχει λόγος δημόσιου συμφέροντος (ΣΕ 441/1984, 3398/1987). Περιλαμβάνονται δε στις πράξεις αυτές και εκείνες που έχουν εκδοθεί κατά πλάνη περί τα πράγματα (κατωτ. αριθ. 510), δηλαδή, βάσει προφανώς εσφαλμένης αντίληψης (που προκύπτει από αναμειβήτητα στοιχεία του φακέλου) για τη συνδρομή των πραγματικών δεδομένων τα οποία αποτελούν την προϋπόθεση της εκδόσεως τους (ΣΕ 3957/1978, 3550, 3554/1988). Ο εύλογος χρόνος κρίνεται από το δικαστήριο κατ' εκτίμηση των συνθηκών κάθε περίπτωσης, δεν μπορεί όμως, σύμφωνα με τον AN261/1968, να είναι λιγότερος από πέντε έτη από την έκδοση της πράξης, εκτός αν υπάρχει αντίθετη ειδική διάταξη (ΣΕ 3424/1988). Η δε ανάκληση δεν αποκλείεται από το γεγονός ότι η ανακαλούμενη πράξη έχει προσβληθεί με αίτηση ακυρώσεως (ΣΕ 2800/1991) ή προσφυγή.».

Με αυτά τα δεδομένα, καταλήγω ότι οι καθ' ων η αίτηση ορθά και νόμιμα προχώρησαν στην ανάκληση της πρώτης ανακλητικής τους απόφασης ημερομηνίας 27.1.2014. Με την επίδικη ανάκληση, επήλθε διόρθωση του σφάλματος των καθ' ων η αίτηση και, κατ' επέκταση, αποκατάσταση της νομιμότητας.....»

Συνεπώς, με βάση τα ανωτέρω και κατ' αναλογία, ούτε ο εδώ εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως ευσταθεί και απορρίπτεται.

Η αιτήτρια θέτει, επίσης και θέμα ότι, δεν της δόθηκε το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, πριν την έκδοση της επίδικης απόφασης.

Η καθ' ης η αίτηση απαντά στον πιο πάνω ισχυρισμό με την θέση ότι, το αιτιολογικό υπόβαθρο λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν αυστηρά και μόνο το ζήτημα της διαπίστωσης παράνομης συγκρότησης της καθ' ης η αίτηση, για το οποίο, ως αντικειμενικό γεγονός, δεν απαιτούσε την προηγούμενη ακρόαση της αιτήτριας. Η δε, ανάκληση (αντικειμενικά) παράνομων διοικητικών πράξεων είναι, σύμφωνα με την νομολογία, οποτεδήποτε δυνατή.

Ούτε αυτός ο λόγος ακυρώσεως ευσταθεί. Επί του ίδιου ζητήματος, αποφάνθηκε ήδη ο αδελφός μου Δικαστής Φ. Κωμοδρόμος στην **απόφαση του ημερομηνίας 26.1.2018** στην **Προσφυγή Αρ. 428/2014 SALAMIS SHIPPING SERVICES LTD ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ κ.α.**, στην οποία λέχθηκαν σχετικά τα εξής, τα οποία και υιοθετούνται, κατ' αναλογία και για τους σκοπούς της παρούσας:

«...Περαιτέρω, κρίνω ότι ούτε ο δεύτερος εγειρόμενος λόγος ακύρωσης ευσταθεί.

Ως έχει ήδη λεχθεί, δια της προσβαλλόμενης ανακλητικής πράξεως, αναβίωσε η αρχική απόφαση της Επιτροπής, ημερομηνίας 9.1.2013, να επιβάλει το προαναφερθέν διοικητικό πρόστιμο στους αιτητές. Όπως προκύπτει και από τα γεγονότα της υπόθεσης (βλ. και παράρτημα 41 στην ένσταση των καθ' ων η αίτηση), στις 7.1.2013, οι αιτητές υπέβαλαν γραπτώς τις παραστάσεις τους σε σχέση με την προς αυτούς επιβολή διοικητικού προστίμου, είχαν δε την ευκαιρία να πράξουν τούτο και προφορικά, ενώπιον της Επιτροπής.

*Περαιτέρω, ως ήδη ελέχθη ανωτέρω, είναι σαφές ότι με την επίδικη απόφαση ανάκλησης, ημερομηνίας 26.2.2014, η Επιτροπή, υπό το φως της απόφασης στην **ANTENNA LIMITEΔ, ανωτέρω**, επανέφερε σε ισχύ την ήδη από 9.1.2013 ληφθείσα απόφασή της, προς αποκατάσταση της νομιμότητας και χωρίς στο μεσοδιάστημα να έχει προβεί σε οποιαδήποτε ουσιαστικά νέα ενέργεια και/ή έρευνα και/ή επανεξέταση της υπόθεσης. Συνεπώς, με αυτά τα δεδομένα,*

θεωρώ ότι δεν υπήρχε οποιοσδήποτε λόγος για να παρασχεθεί στους αιτητές εκ νέου το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, εφόσον η απόφαση ημερομηνίας 9.1.2013 παρέμεινε ουσιαστικά άδικτη. Είναι δε εξίσου σαφές ότι η επίδικη ανακλητική πράξη στηρίζεται σε αντικειμενικά δεδομένα και λήφθηκε ασχέτως της υπαιτιότητας των αιτητών, σε κάθε δε περίπτωση, δεν συνδέεται με την υλοκειμενική συμπεριφορά των αιτητών. Ούτε και θα μπορούσε η προηγούμενη ακρόαση των αιτητών να επηρεάσει εν προκειμένω την κρίση της Διοίκησης όσον αφορά τη λήψη της επίδικης απόφασης. Η απόφαση που σαφώς και συνδέεται με τη συμπεριφορά των αιτητών και λήφθηκε επειδή κρίθηκε ότι υπήρξε εκ μέρους τους παραβίαση των προαναφερθεισών διατάξεων του Νόμου, είναι η απόφαση ημερομηνίας 9.1.2013, για την οποία, ως ήδη ελέγχθη, σαφώς και παρασχέθηκε προς αυτούς το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης.

Στην **Φρειδερίκη Γιαγκοπούλου ν. Δημοκρατίας κ.α. (1998) 4 Α.Α.Δ. 1225**, το Ανώτατο Δικαστήριο, με αναφορά στο **Σύγγραμμα του Μ. Στασινόπουλου, Το Δικαίωμα Υπερασπίσεως ενώπιον των Διοικητικών Αρχών, 1974**, επεσήμανε τα εξής σχετικά επί του υπό συζήτηση θέματος (η έμφαση προστέθηκε):

«Κατά το Μ. Στασινόπουλο (σελ.182, ανωτέρω) η νομολογία κατέχεται από εμφανή τάση να επεκτείνει το δικαίωμα ακρόασης και πέραν των υποθέσεων πειθαρχικής ή οιονεί πειθαρχικής φύσης, τόσο για τους υπαλλήλους, όσο και για τους λοιπούς δημόσιους λειτουργούς ή όργανα του κράτους ή τους ευρισκομένους σε ειδική σχέση προς κάποια δημόσια υπηρεσία. **Όρος για την επέκταση αυτή είναι το ότι στα πιο πάνω πρόσωπα αποδίδεται είτε πταίσμα, είτε οιαδήποτε ευθύνη για την επικείμενη απόφαση της Διοίκησης.** Αν το στοιχείο αυτό ελλείπει, η νομολογία δεν απαιτεί κατά κανόνα ακρόαση. Ανάλογος κανόνας, σύμφωνα πάντα με το Στασινόπουλο, διέπει τη νομολογία και για τους λοιπούς δικαιουμένους. Αναζητεί η νομολογία πάντοτε κάποια, έστω και αμυδρά, υπαιτιότητα ή ευθύνη του δικαιουμένου για τη λήψη του κατ' αυτού απειλούμενου μέτρου. **Ακρόαση δεν απαιτείται κατά κανόνα αν η επικείμενη πράξη, αν και δυσμενής, λαμβάνεται ασχέτως προς την υπαιτιότητα του δικαιουμένου** (Μ. Στασινόπουλος, ανωτέρω, σελ. 182).».

Περαιτέρω, ιδιαίτερα κατατοπιστική επί του θέματος είναι και η απόφαση στην **Φώτος Χατζηδημητρίου ν. Δημοκρατίας (1999) 3 Α.Α.Δ. 361**, όπου το Ανώτατο Δικαστήριο, με αναφορά σε νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, τονίζει τα εξής (η έμφαση προστέθηκε):

«Το Ελληνικό Συμβούλιο της Επικρατείας **δεν έχει αναγνωρίσει απόλυτο δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης** για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που δεν συνάδει με τα δικαιώματα ή τα συμφέροντα του δικαιουμένου.

Στην απόφαση 2594/1977 τέθηκε για πρώτη φορά η βασική επί του ζητήματος αρχή της νομολογίας του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία το δικαίωμα ακρόασης εφαρμόζεται μόνον όταν η διοικητική κρίση, "δυνάμει της οποίας εκδίδεται η θύγουσα τον διοικούμενο πράξη, σχηματίζεται επί τη βάση εκτίμησης της υποκειμενικής συμπεριφοράς του διοικουμένου, όχι δε και όταν διαμορφούται βάση καθαρώς αντικειμενικών δεδομένων". (Βλ. Ι. Σαρμά "Συνταγματική και Διοικητική Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας", Β' Έκδοση, σελ. 618). Όπως αναφέρθηκε στην απόφαση 2594/1977,

"Η διάταξις αυτή - του άρθ. 20.2 - επιβάλλουσα την προηγούμενη ακρόασις του ενδιαφερομένου προ πάσης ενεργείας ή μέτρου εις βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων αυτού, δεν έχει εφαρμογήν προκειμένου περί κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, ή περί μερικής ανακλήσεως αυτής - ως εν προκειμένω -, διότι επί των περιπτώσεων τούτων η κρίσις περί της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων και περί του ενδεδειγμένου της κηρύξεως της απαλλοτριώσεως ως και της εκτάσεως αυτής διαμορφούται επί τη βάση δεδομένων αντικειμενικών, ουδόλως συνδεομένων προς υποκειμενικήν τινα συμπεριφοράν των ενδιαφερομένων ή επί της οποίας προηγούμενη ακρόασις αυτών να επιδρά επί την διαμόρφωσιν της κρίσεως της διοικήσεως."

Παρόμοια αναφέρονται και στο Σύγγραμμα του Ε. Σπηλιωτόπουλου, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 7^η έκδοση, σελ. 162-163*, όπου τονίζεται ότι η προηγούμενη ακρόαση του διοικούμενου είναι αναγκαία στην περίπτωση ατομικών διοικητικών πράξεων που περιέχουν ρύθμιση που συνδέεται με την υποκειμενική συμπεριφορά του ενδιαφερόμενου και όχι όταν η κρίση του διοικητικού οργάνου στηρίζεται σε αντικειμενικά δεδομένα.

Συνακόλουθα, και υπό το φως των πιο πάνω, ο προβαλλόμενος λόγος ακύρωσης κρίνεται αβάσιμος και απορρίπτεται....»

Τέλος, η αιτήτρια, με συμπληρωματική γραπτή αγόρευση της, έθεσε και ζήτημα παράνομης συγκρότησης της ΕΠΑ, λόγω της συμμετοχής σε αυτή του κ. Χρίστου Τσίγκη, ο οποίος ήταν, κατά τον ουσιώδη χρόνο, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του Δημοκρατικού Κόμματος (ΔΗ.ΚΟ.). Το ζήτημα, βέβαια, εξετάζεται και αυτό αυτεπάγγελα, ως ζήτημα δημόσιας τάξης (βλ. ανωτέρω). Ωστόσο ούτε αυτός ο ισχυρισμός μπορεί να επιτύχει, αφού το ζήτημα έχει ήδη κριθεί τελεσίδικα με την απόφαση (κατά πλειοψηφία) του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 3.3.2017 στην Έφεση κατά Αποφάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 2/2016 Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

και Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, η οποία και ανέτρεψε την σχετική πρωτόδικη απόφαση, κρίνοντας ότι η συγκρότηση και σύνθεση της καθ' ης η αίτηση δεν έπασχε, ως εκ της συμμετοχής του εν λόγω προσώπου σε αυτή.

Με βάση τα ανωτέρω, κρίνω ότι, κανείς από τους λόγους ακυρώσεως που προωθήθηκαν ευσταθεί. Ως εκ τούτου, η παρούσα προσφυγή απορρίπτεται.

Η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται.

Επιδικάζονται έξοδα ύψους 1300 ευρώ υπέρ της καθ' ης η αίτηση και εναντίον της αιτήτριας.

Γ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ., ΔΔΔ.